

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтеграційні процеси і міжнародне суперництво в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин,
Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інтеграційні процеси і міжнародне суперництво в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Освітній рівень,	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Курс/семестр	4/8
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
2. Опис дисципліни	
<p>Однією з головних тенденцій останніх років залишається зміщення глобального центру сили до Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Країни АТР стають рушієм розвитку світової цивілізації, беручи на себе ту роль, яку впродовж останніх п'яти століть виконувала Європа. В АТР суперечливо переплітаються інтереси й прагнення самих різноманітних суб'єктів міжнародних відносин (окрім США, КНР і РФ, у «гру» все активніше вступають Японія, Республіка Корея, КНДР, Тайвань і т.д.). Пересікаються сфери діяльності регіональних альянсів – Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС), Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), Регіонального форуму з питань безпеки (АРФ) тощо. У цілому ж, хоча регіональна конфігурація міжнародних відносин у постбіполярний період суттєво змінилась, ці зміни не набули радикального характеру, як в Європі. В Азіатсько-Тихоокеанському регіоні залишаються визначальними ті проблеми, які сформувалися у перші повоєнні роки: продовжують існувати військові союзи США з Японією і Республікою Корея, зберігається проблема міжкорейських відносин, залишається проблема возз'єднання КНР і Тайваню та російсько-японські територіальні суперечності, що обумовлює актуальність вивчення даної дисципліни.</p> <p>Навчальна дисципліна «Інтеграційні процеси і міжнародне суперництво в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні» входить до циклу дисциплін вибору студента.</p>	
Мета та цілі курсу	
<p>Засвоєння студентами знань про ключові напрями та проблеми зовнішньополітичної діяльності країн АТР, інтеграційні та військово-політичні й безпекові процеси в названому просторі, формування навичок самостійної роботи з науковою літературою та джерелами з відповідної проблематики, підготовка студентів до використання набутих під час навчання знань в майбутній професійній діяльності.</p>	
Компетентності	
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та компетентність практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем</p>	

міжнародних відносин.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК5 Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК6 Здатність застосовувати засади дипломатичної таконсульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК10 Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК11 Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК12 Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Програмні результати навчання

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

3. Структура дисципліни

Тема	Результати навчання	Завдання
АТР у глобальній системі міжнародних відносин.	1. АТР як регіональна підсистема міжнародних відносин. 2. Типологія та специфікація країн і територій. 3. Провідні тенденції регіонального розвитку.	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи - завдання для самостійної роботи
АТР – індикатор глобальних змін у ХХІ сторіччі.	1. Комплексна характеристика регіону. 2. США, Японія, КНР як основні суб'єкти регіональної політики. 3. Тенденції і перспективи тихоокеанського регіоналізму.	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи - завдання для самостійної роботи
Інституціональні і функціональні аспекти міждержавних відносин в АТР.	1. АСЕАН: організаційна структура і функціональна діяльність. 2. АТЕС: організаційна структура, функції та масштаби діяльності. 3. Асиметричні відносини в рамках АСЕАН і АТЕС.	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи - завдання для самостійної роботи
АСЕАН і АТЕС у системі регіональних відносин	1. Еволюція розвитку і результати діяльності АСЕАН. 2. АТЕС – діюча модель загальнорегіональної інтеграції. 3. Проблеми	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи

	внутрішньорегіональної взаємодії і міжрегіонального співробітництва.	- завдання для самостійної роботи
Пріоритети і політика США в АТР.	1. США як тихоокеанська держава: еволюція концептуального підходу до АТР. 2. Політика союзів і коаліцій: Японія, Китай і АСЕАН у тихоокеанській стратегії США. 3. США і проблеми «відкритого регіоналізму».	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи - завдання для самостійної роботи
Україна і АТР: стан і перспективи співробітництва.	1. АТР у зовнішньополітичних пріоритетах України. 2. Політика і дипломатія України щодо країн регіону. 3. Перспективи двостороннього та міжрегіонального співробітництва.	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи - завдання для самостійної роботи
Японія в АТР: стратегія і політика.	1. Японія як тихоокеанська держава. 2. Стратегія і принципи тихоокеанської політики Японії в післявоєнні роки. 3. Тихоокеанська політика Японії у постбіполярний період.	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи - завдання для самостійної роботи
Модернізація і глобалізація в країнах АТР.	1. Особливості неоіндустріального розвитку країн АСЕАН і Республіки Корея. 2. Соціально-економічна модернізація в країнах Індокитаю (В'єтнам, Лаос, Камбоджа). 3. Процеси і наслідки глобалізації і регіоні.	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи - завдання для самостійної роботи
Китайський фактор в АТР.	1. Китай як азіатсько-тихоокеанська держава: історичні і геополітичні чинники. 2. Концептуальні засади тихоокеанської політики КНР. 3. Політика КНР щодо основних суб'єктів АТР.	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи - завдання для самостійної роботи
Тихоокеанський регіоналізм і безпека.	1. Роль США, Японії, КНР і Росії у формуванні постконфронтаційної системи тихоокеанської безпеки.	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи

	2. АСЕАН як фактор безпеки у Південно-Східній Азії. 3. Міжкорейські відносини і регіональна безпека.	- завдання для самостійної роботи		
АСЕАН: проблеми регіональної інтеграції.	1. АСЕАН як діюча модель регіональної інтеграції. 2. Проблеми асиметричних відносин АСЕАН + 3 (Японія, КНР, Південна Корея).	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи - завдання для самостійної роботи		
АТР у зовнішньополітичній стратегії Російської Федерації.	1. АТР у системі регіональних пріоритетів РФ. 2. Створення та розвиток відносин з країнами АТР. 3. Проблеми і перспективи двостороннього співробітництва.	- тести - контрольні запитання - кейси - завдання для індивідуальної роботи - завдання для самостійної роботи		
4. Система оцінювання курсу				
Накопичування балів під час вивчення дисципліни				
Види навчальної роботи		Максимальна кількість балів		
Семінарські заняття		40		
Бали за теми, винесені на лекційні заняття		30		
Бали за індивідуальну роботу		20		
Бали за самостійне опрацювання додаткової літератури		10		
Максимальна кількість балів		100		
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу				
Робота на парах	Оцінка за контрольну роботу	Оцінка за індивідуальну роботу	Оцінка за самостійну роботу	Разом
40	30	20	10	100
Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою				

Поточний контроль з дисципліни «Інтеграційні процеси і міжнародне суперництво в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійного опрацьованої додаткової літератури.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для семінарських занять студент може отримати максимально 40 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за стобальною системою. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок, далі вона ділиться на 10 та множиться на 4.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем, визначених для семінарських занять, студент може отримати максимально 30 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 20 балів.

Студентам також пропонується самостійне опрацювання наукових джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимально оцінюється у 10 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
Література	
1. Глобалізація і сучасний міжнародний процес. – К.: Університет «Україна», 2009. – 508 с.	
2. Городня Н.Д. Східна Азія у зовнішній політиці США (1989-2013 рр.). – К.: Прінт-Сервіс., 2014. – 528 с.	
3. Ігнат'єв П.М. Геополітичні та гео економічні інтереси у світовій політиці. – Чернівці-Київ: Книги – XXI, 2014. – 364 с.	
4. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навчальний посібник. – Чернівці: Книги – XXI, 2006. – 424 с.	

5. Країнознавство. – К.: Знання, 2012. – 439 с.
6. Мартиненко А.К., Мартиненко Б.А. Міжнародні відносини 1945-1975 років. – К.: Вид-во Ліра-К., 2007. – 366 с.
7. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті роки). – К.: Либідь, 1999. – 558 с.
8. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки). – К.: Либідь, 2001. – 624 с.
9. Міжнародні відносини та світова політика. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. – 843 с.
10. Міжнародні регіональні процеси та зовнішньополітичні пріоритети України. – К.: Дипломатична академія України при МЗС України, 2017. – 467 с.
11. Регіоназнавство. – К.: Укрбланковидав, 2017. – 492 с.
12. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем. – К.: Дипломатична академія України при МЗС України, 2013. – 628 с.
13. Українська дипломатична енциклопедія: у 5-ти томах. – Харків: Фоліо, 2013.
14. Український дипломатичний словник. – К: Знання, 2014. – 814 с.

Законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств:

Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>

Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>

Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/>

Наукова бібліотека ПНУ. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://d-learn.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра міжнародних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 1, каб. 103. Тел.: +80342 75-20-27 Email: https://kmv.pnu.edu.ua/ Ст. лаборант кафедри: Богачик-Дідович Юлія Ярославівна Сторінки в соцмережах: https://www.facebook.com/pnuir https://instagram.com/pnu_international_relations?igshid=MDM4ZDc5MmU=
Викладач	Марущенко Олександр Володимирович Кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії
Контактна інформація	+80342 75-20-27 oleksandr.maruschchenko@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський

	<u>національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).</u>
--	--

Викладач _____ О.В. Марущенко